

Małe sukcesy, duże wyzwania Jak radzimy sobie w codziennej pracy nauczyciela współorganizującego

Spotkanie grupy wsparcia nauczycieli współorganizujących
Podsumowanie roku szkolnego

Kilka słów o mnie

- **Marta Kubiak**
- nauczyciel współorganizujący proces kształcenia
- pedagog specjalny
- Nauczyciel w szkole specjalnej
- terapeuta integracji sensorycznej
- w poprzedniej edycji byłam
koordynatorem SCWEW w Szkole Podstawowej nr 5 w Świdniku

Po co jest dzisiejsze spotkanie?

- koniec roku szkolnego
- dużo obowiązków, dokumentów i podsumowań
- zmęczenie po całym roku pracy
- nie wykład, ale rozmowa
- wymiana doświadczeń
- małe sukcesy i duże wyzwania
- praktyczne rozwiązania z codziennej pracy
- uczenie się od siebie nawzajem
- poczucie, że nie jesteśmy sami
- wzajemne wsparcie nauczycieli współorganizujących

Nauczyciel współorganizujący – specyficzna rola w szkole

trochę nauczyciel,
trochę specjalista,
trochę „łącznik”

blisko ucznia i jego
codziennych
trudności

obecny na lekcji, ale
często w innej roli niż
nauczyciel
prowadzący

między uczniem,
klasą, nauczycielem,
rodzicem i zespołem

wspiera, obserwuje,
tłumaczy,
podpowiada, reaguje

czasem pomaga
uczniowi
„przetrwać” lekcję

czasem pomaga
klasie zrozumieć
ucznia

czasem pomaga
nauczycielowi
znaleźć sposób
pracy

często widzi rzeczy,
których inni nie
widzą

dużo pracy dzieje się
po cichu i
„pomiędzy”

Duże wyzwania w codziennej pracy

Wyzwania nauczyciela współorganizującego dotyczą nie tylko samego ucznia.

Często są związane także z całą siecią relacji wokół niego.

Najczęściej mierzymy się z trudnościami w obszarach:

- współpracy z uczniem,
- współpracy z klasą,
- współpracy z nauczycielami,
- współpracy z rodzicami,
- współpracy z dyrekcją i specjalistami,
- organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- dokumentacji,
- emocji własnych i emocji innych osób.

Między uczniem, nauczycielem, rodzicem i systemem

- Nauczyciel współorganizujący bardzo często znajduje się „pomiędzy” różnymi oczekiwaniami.
- Uczeń potrzebuje wsparcia.
Nauczyciel przedmiotu potrzebuje możliwości prowadzenia lekcji.
Rodzic potrzebuje poczucia bezpieczeństwa i informacji.
Klasa potrzebuje jasnych zasad.
Dyrekcja potrzebuje rozwiązań organizacyjnych.
A my próbujemy to wszystko połączyć w codziennej pracy.
- Nie zawsze da się znaleźć idealne rozwiązanie.
- Czasami sukcesem jest to, że udało się zrobić jeden mały krok do przodu.

Małe sukcesy, które dla innych mogą być niewidoczne

W naszej pracy sukcesy

często są bardzo małe. Czasami dla innych osób mogą wydawać się mało znaczące, ale my wiemy, ile wysiłku kosztowały ucznia i dorosłych.

Sukcesem może być to, że uczeń:

wszedł do klasy bez protestu,

został na lekcji kilka minut dłużej,

poprosił o pomoc zamiast krzyczeć,

zaakceptował zmianę,

poczekał na swoją kolej,

wykonał jedno zadanie,

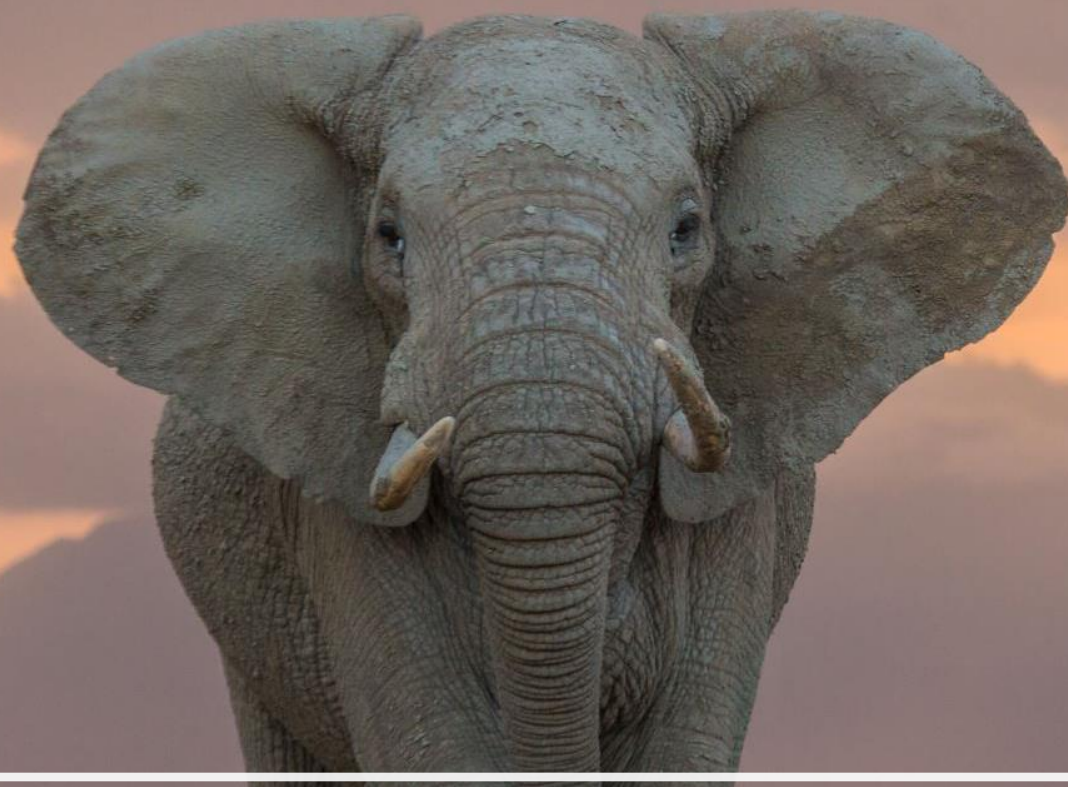
odpowiedział na pytanie,

podjął próbę kontaktu z rówieśnikiem,

wrócił po trudnej sytuacji do pracy,

pozwolił sobie pomóc.

To są małe rzeczy, ale często stoją za nimi duże procesy.

Mój przykład: „słoń”

A jakie małe sukcesy widzicie u siebie?

Można dokończyć zdanie:

„W tym roku sukcesem było dla mnie to, że...”

„U mojego ucznia małym, ale ważnym krokiem było...”

„Zauważyłam/zauważyłem zmianę w...”

„Coś, co kiedyś było trudne, teraz...”

Dlaczego warto zauważać małe sukcesy?

- Małe sukcesy pomagają nam zobaczyć sens codziennej pracy.
Nie zawsze mamy szybkie efekty. Nie zawsze zmiana jest widoczna od razu.
Czasami postęp jest tak powolny, że łatwo go przeoczyć.
- Zauważanie małych sukcesów:
- wzmacnia ucznia,
- pomaga rodzicom zobaczyć rozwój dziecka,
- daje nauczycielowi poczucie sensu,
- pozwala lepiej planować dalszą pracę,
- chroni nas przed poczuciem, że „nic się nie zmienia”.
- Warto czasem zatrzymać się i nazwać to, co się udało.

Cierpliwość – jedna z najważniejszych kompetencji

Praca nauczyciela współorganizującego wymaga ogromnej cierpliwości.

Często powtarzamy te same komunikaty, przypominamy te same zasady, wracamy do tych samych trudności.

Bywa, że uczeń robi postęp, a potem znowu się cofa.

Bywa, że coś działało przez miesiąc, a potem przestaje działać.

Bywa, że potrzebujemy bardzo wielu prób, zanim znajdziemy dobre rozwiązanie.

Cierpliwość nie oznacza bierności.

To gotowość do spokojnego szukania kolejnych sposobów, bez tracenia z oczu człowieka.

Blisko ucznia – ale z zachowaniem równowagi

- Specyfiką naszej pracy jest to, że często jesteśmy bardzo blisko ucznia. Czasem pracujemy z jednym uczniem, czasem z dwoma lub kilkoma, ale relacja bywa bardzo intensywna.
- Znamy jego trudności, reakcje, mocne strony, lęki, potrzeby. Często stajemy się jego „advokatem” w szkole.
- To jest ważne i potrzebne.
- Ale warto pamiętać, że zbyt duże emocjonalne zaangażowanie może czasem utrudnić nam obiektywną ocenę sytuacji.

Bycie adwokatem ucznia

Nauczyciel współorganizujący często widzi więcej niż inni, bo obserwuje ucznia w wielu sytuacjach. Może pomóc wyjaśnić jego zachowanie, nazwać potrzeby, zaproponować dostosowania.

Warto jednak pamiętać, że nie jesteśmy jedyną osobą odpowiedzialną za ucznia. Uczeń funkcjonuje w zespole: z nauczycielami, specjalistami, rodzicami, klasą i dyрекcją.

Nasza rola jest bardzo ważna, ale nie polega na tym, żeby wszystko brać na siebie.

Najlepsze rozwiązania powstają wtedy, gdy udaje się współpracować w atmosferze życzliwości i wzajemnego szacunku.

Nie wszystko zależy od nas

- To ważne zdanie, szczególnie pod koniec roku.
- Nie wszystko zależy od nauczyciela współorganizującego.
Nie zawsze mamy wpływ na sytuację rodzinną, decyzje rodziców, organizację szkoły, stan emocjonalny ucznia, jego wcześniejsze doświadczenia czy tempo rozwoju.
- Możemy wspierać.
Możemy proponować rozwiązania.
Możemy obserwować, rozmawiać, dostosowywać i reagować.
Ale nie możemy wziąć całej odpowiedzialności za dziecko tylko na siebie.
- Odpowiedzialność powinna być wspólna: szkoły, zespołu, rodziców i specjalistów.

Praca, którą zabieramy do domu

- W tej pracy łatwo zabrać trudne sytuacje ze sobą do domu.
Myślimy o uczniu po lekcjach. Zastanawiamy się, co można było zrobić inaczej. Szukamy rozwiązań, analizujemy rozmowy, martwimy się.
- To pokazuje nasze zaangażowanie, ale może też bardzo obciążać.
- Dlatego warto zadbać o granice:
- nie muszę rozwiązać wszystkiego jednego dnia,
- nie jestem sama/sam z trudnością,
- mogę poprosić o konsultację,
- mogę podzielić się odpowiedzialnością z zespołem,
- mam prawo do odpoczynku,
- moje zasoby też są ważne.

Balans pomaga lepiej pracować

- Dbanie o siebie nie jest brakiem zaangażowania.
Jest warunkiem dobrej pracy.
- Jeśli jesteśmy przeciążeni, zmęczeni i emocjonalnie wyczerpani, trudniej nam reagować spokojnie, cierpliwie i adekwatnie.
- Balans pomaga:
 - zachować spokój w trudnych sytuacjach,
 - lepiej widzieć potrzeby ucznia,
 - nie reagować wyłącznie emocjami,
 - współpracować z innymi dorosłymi,
 - podejmować rozsądne decyzje,
 - dłużej utrzymać motywację do pracy.
- Nie chodzi o dystans bez empatii.
- Chodzi o empatię, która nie niszczy nas samych.

Nasza rola w klasie – nie tylko wsparcie jednego ucznia

Nauczyciel współorganizujący wspiera konkretnego ucznia, ale jego obecność wpływa również na całą klasę.

Ważnym obszarem naszej pracy jest budowanie akceptacji, zrozumienia i bezpiecznych relacji w grupie.

Klasa potrzebuje rozmów o tym, że ludzie są różni.
Że każdy może mieć inne potrzeby.
Że pomoc nie oznacza niesprawiedliwości.
Że ktoś może zachowywać się inaczej nie dlatego, że „nie chce”, ale dlatego, że czegoś jeszcze nie potrafi, boi się albo potrzebuje innego sposobu wsparcia.

Dlatego warto prowadzić działania dla całej klasy, nie tylko pracować indywidualnie z uczniem.

Warsztaty dla klas włączających – po c

- Warsztaty dla klas włączających mogą pomóc uczniom:
- lepiej rozumieć różnorodność,
- zauważać potrzeby innych,
- rozwijać empatię,
- uczyć się współpracy,
- rozmawiać o trudnościach bez oceniania,
- budować atmosferę akceptacji,
- wzmacniać relacje w klasie.
- To także forma wsparcia nauczycieli, bo łatwiej pracuje się w klasie, która rozumie więcej i potrafi reagować z większą życzliwością.

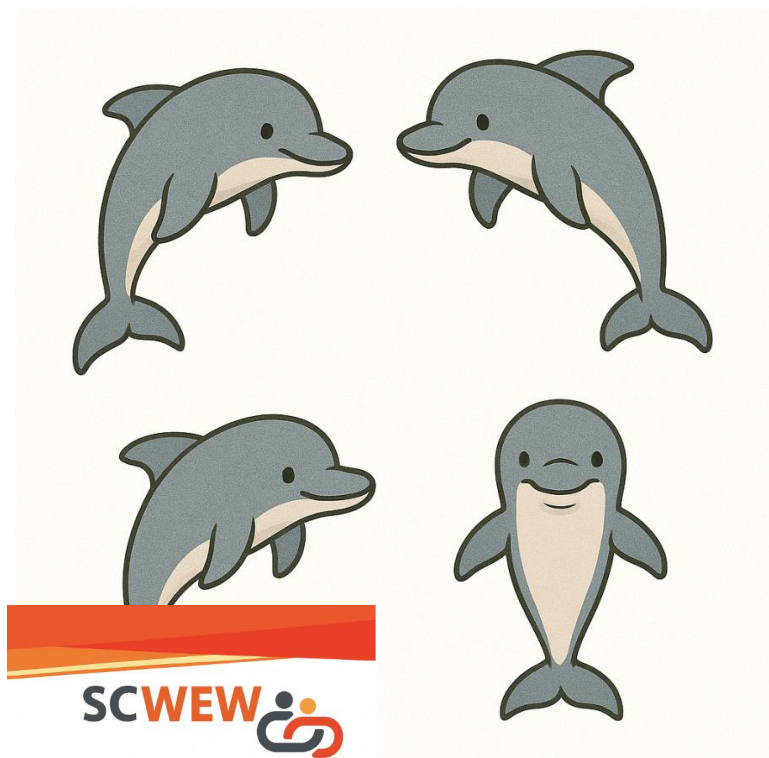

Warsztat dla klas starszych: myślenie wizualne

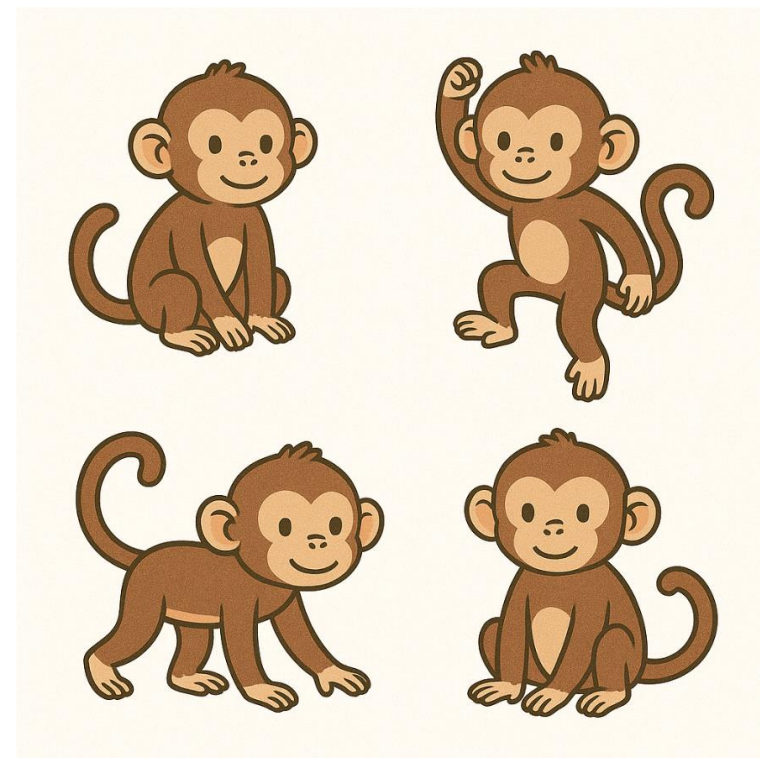
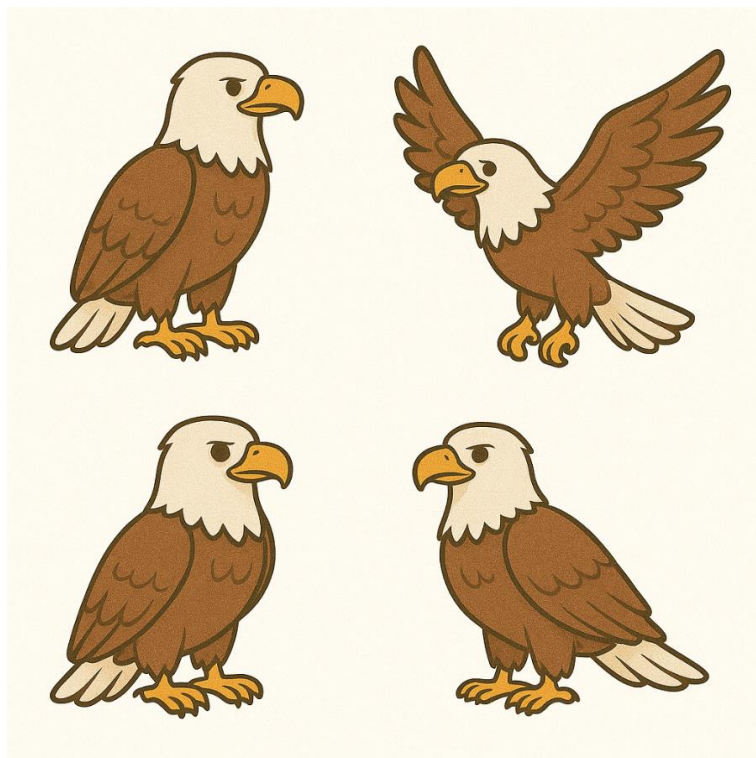

Warsztat dla klas młodszych: „zwierzątka”

SCWEW

w Świdniku

Co możemy zabrać z tego spotkania?

- Może nie mamy gotowych odpowiedzi na wszystkie trudności.
Ale możemy wymieniać się doświadczeniami, wspierać się i zauważać to, co działa.
- Warto zabrać ze sobą trzy myśli:
- Małe sukcesy naprawdę mają znaczenie.
- Nie wszystko zależy od jednej osoby.
- Współpraca i balans pomagają nam pracować lepiej.

Pytanie na zakończenie

- Co z tego roku chcę zapamiętać jako ważne doświadczenie?
- Można odpowiedzieć na głos albo tylko dla siebie:
- czego się nauczyłam/nauczyłem?
- co było dla mnie trudne?
- co mi pomogło?
- jaki mały sukces chcę zauważyć?
- czego potrzebuję w kolejnym roku?

Dziękuję za spotkanie

w Świdniku